

Van crisis naar kracht

Brainport Development 2009

Jaarverslagen in het kort
Brainport Operations BV en NV REDE 2009

Brainport
● Development

Brainport Development in 2009: samen sterk in crisis en innovatie

Vanaf 1 februari 2009 werkten NV REDE en Brainport Operations BV, inmiddels gefuseerd, al samen onder de nieuwe naam Brainport Development. De krachtenbundeling wierp direct haar vruchten af. Het opvangen en voorkomen van gevolgen van de crisis voor bedrijven ging gepaard met het werken aan de basis om er beter uit te komen; werken aan het verbeteren van de concurrentiekracht van de regio. Zo werden duizenden MKB-ers bereikt met de dienstverlening van de MKB-servicedesks, het BZW-vertrouwensteam, een speciale website en informatiebijeenkomsten, dit alles onder de noemer Crisiswijs Brainport. Naast crisisbestrijding lag het accent in 2009 vanzelfsprekend op innovatie en ondernemerschap.

Naast de exploitatie van de zes bestaande bedrijventra werden de plannen voor twee nieuwe centra ontwikkeld en werd medewerking verleend aan de ontwikkeling van het Automotive Accelerator en Facility Center in Helmond. Ondanks de crisis vestigden zich 29 buitenlandse bedrijven in Brainport, bleef het aantal oriëntatiebezoeken redelijk op niveau en voorzagen de bedrijventra vele kleinere bedrijven van adequate huisvesting en voorzieningen. Er werd een Brainport Entrepreneurship Week georganiseerd met vele activiteiten in de regio. Ook werden concrete resultaten bereikt vanuit de kantoren in Den Haag en Brussel, zoals de Deeltijd WW en de Kenniswerkersregeling.

Met een plek in de top zeven van Intelligent Communities en een tweede plaats in de race om de titel World Design Capital wist Brainport zich internationaal sterk te profileren.

In 2009 heeft Brainport Development verdere invulling gegeven aan de doelstellingen uit de Brainport Navigator. Op tal van terreinen is gewerkt aan het versterken van toptechnologie- en innovatieregio Brainport d.m.v. projecten en programma's op het gebied van arbeidsmarkt, onderzoek en ontwikkeling, bedrijvigheid en vestigingsklimaat. In dit verkorte overzicht wordt een indruk geven van de resultaten die met vele partijen gezamenlijk zijn bereikt in 2009.

Crisis: hulp in regio en uit Den Haag

Taskforce arbeidsmobiliteit

Binnen het raamwerk van het Actieplan van Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), gemeenten, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de Taskforce arbeidsmobiliteit voerde Brainport Operations verschillende activiteiten uit, zoals de pilot Brainport Career Centre in de automotieve sector. Bijna 250 e-portfolio's werden samengesteld. Dat betekent dat werknemers in de automotieve hun kwaliteiten in kaart brachten met het oog op een toekomstige baan of opleiding. Daarnaast verzorgde Brainport Operations de overall coördinatie van de communicatieactiviteiten van de Taskforce. Een van de opgeleverde communicatiemiddelen is de portal www.crisiswijs.nl. Eind 2009 ging het project 'Scholing Werkenden' van start. Dit project heeft tot doel zo'n 1000 werknemers van OEM-ers en toeleveranciers gezamenlijk te scholen op het niveau van 'World Class Manufacturing'.

Crisiswijsbrainport.nl en Vertrouwensteam

De website www.crisiswijsbrainport.nl geeft een overzicht van alle mogelijkheden voor ondernemers, werknemers en ZZP-ers om hulp te krijgen om de recessie te doorstaan. De site geeft hulpinformatie die elders niet verkrijgbaar is en verwijst door naar de sites van de partners die de hulp verlenen (o.a. Werkbedrijf en Mobiliteitscentrum, Syntens, NV REDE, Kamer van Koophandel). De site is ontworpen in nauwe betrokkenheid met de primaire partners (KvK, gemeenten Eindhoven en Helmond en het Werkbedrijf).

In het BZW-Brainport vertrouwensteam werken 10 oud-ondernemers uit het MKB die ervaring hebben opgedaan tijdens eerdere recessies. Zij vormen met twee UvT-hoogleraren een eerstelijns dienst voor technologieondernemers met problemen. In 2009 hebben ze enkele tientallen ondernemers met raad en daad bijgestaan. Een mooie spin off van deze activiteiten was de overname van de concepten door andere Brabantse regio's, onder meer Noord-oost-Brabant en West-Brabant maakten dankbaar gebruik van het pionierswerk in Brainport.

Zeer succesvol was ook de begin 2009 gestarte carrousel van bijeenkomsten voor ondernemers. Vele accountmanagers, banken, brancheorganisaties, intermediairs en honderden mkb-ondernemers werden hiermee direct bereikt. De bijeenkomsten werden in nauw overleg met ondernemerskringen georganiseerd, waarbij ook een flink aantal gemeenten in de regio betrokken was.

Den Haag

De economische crisis vroeg ook om een intensief public affairs offensief van de regio Brainport in 2009. Aan de reeds eerder uitgebrachte Brainport Agenda werd op verzoek het van door burgemeester Van Gijssel geïnitieerd Captains of Industry-overleg een aantal crisismaatregelen toegevoegd die het kabinet zou moeten invoeren om de crisis bij bedrijven het hoofd te bieden:

1. Tijdelijk regeling WTV/deeltijd WW
2. Verruiming investeringen in WBSO
3. Verruiming innovatieregelingen
4. Krediet- en exportgaranties industrie
5. Behoud R&D capaciteit
6. Branding Nederland Innovatieland
7. Versterking promotie bèta techniek i.k.v. behoud instroom

De gezamenlijke inspanningen van de stakeholders hebben ertoe geleid dat in 2009 alle maatregelen aandacht kregen en maatregel 1 tot en met 5 daadwerkelijk tot kabinetsbeleid werden. De daarvoor beschikbaar gestelde middelen, zoals de Deeltijd WW, de Kenniswerkersregeling, de middelen voor innovatie (WBSO en hightech-topprojecten) kwamen in belangrijke mate in Brainport terecht. Op deze wijze werd het ontslag van duizenden hoog en lager geschoolden voorkomen. Niet alleen het voortbestaan van vele bedrijven werd mogelijk; ook kregen innovatie en het volgen van opleidingen door werknemers een belangrijke impuls.

Meer diensten voor meer bedrijven, groot en klein

In 2009 zette Brainport Development wederom actief in op het bieden van informatie, advies, begeleiding en huisvestingsoplossingen voor (internationale) bedrijven. Er vestigden zich 29 nieuwe organisaties en bedrijven in de regio (ca. 25% minder dan in 2008). De kwaliteit van deze bedrijven sluit goed aan bij de speerpuntsectoren in de Brainport regio. Het aantal oriëntatiebezoeken (Fact Finding Trips) van bedrijven bleef aardig op peil (30). Verder werden 60 in de regio gevestigde buitenlandse bedrijven bezocht. Waar nodig kon direct worden ingespeeld op de behoefte van deze bedrijven in crisistijd.

Met de permanente inzet van adviseurs van NV REDE op de High Tech Campus Eindhoven en de High Tech Automotive Campus werd regiokennis ingebracht voor het aantrekken van (buitenlandse) bedrijven.

MKB-bedrijven konden rekenen op eerstelijns advies op het gebied van bedrijfsfinanciering, strategie, bedrijfskunde en organisatie. Zo waren er 12 succesvolle nieuwe participaties in het design- en technoprogramma van Incubator 3+.

Vanuit Brainport Development werd op verzoek van en in goed overleg met NV BOM, als verantwoordelijke voor de regio Zuidoost-Brabant, uitvoering gegeven aan het provinciale MKB Innovatiefonds Brabant. Dit fonds biedt extra liquiditeit en buffervermogen voor innovatieve ondernemingen en groeiende bedrijven en is naar aanleiding van de crisis ingesteld. Het fonds werd na de zomer operationeel. Het voorziet in een duidelijke behoefte. In 2009 werden al drie aanvragen gehonoreerd.

Om meer MKB-bedrijven te bereiken en van dienst te kunnen zijn (ca. 2000 bedrijven) vond veel extra inspanning plaats op het gebied van collectieve advisering. In de bedrijventra en op verzoek ook bij werk-/ondernemersloketten, zoals in Eersel, werd van start gegaan met MKB-servicedesks, zodat ondernemers in de regio 'om de hoek' terecht kunnen voor advies.

In 2009 waren 216 bedrijven gevestigd in de zes door Brainport Development geëxploiteerde bedrijventra. Onder invloed van de crisis lag de uitstroom in 2009 (50 bedrijven) onder de instroom van nieuwe bedrijven (60), de voortzetting van een trend die reeds zichtbaar was in de tweede helft van 2008. Toch bleef de instroom nog redelijk op peil.

De voorbereiding van de ontwikkeling van het nieuwe bedrijventra Catalyst op de TU/e campus vorderde. Voor een nieuw bedrijventra op de High Tech Campus Eindhoven, Bèta II, werd een plan ontwikkeld en kwam de haalbaarheid in zicht door de verwerving van een subsidie van 5,81 miljoen euro rijksmiddelen (FES). Nog twee projecten in de regio deden succesvol een beroep op deze speciaal voor Brainport gereserveerde rijksmiddelen: het Automotive Accelerator en Facility Center in Helmond (4,9 miljoen euro) en het Device Process Building op de High Tech Campus Eindhoven (5,2 miljoen euro). Voor de Chemelotcampus in Geleen werden ten slotte ook middelen (8,67 miljoen euro) uit dit fonds beschikbaar gesteld.

Innoveren in projecten en programma's

Programma's

TOA/Werken in Brainport

Werken in Brainport, inmiddels deel uitmakend van het landelijke TOA (Technologie Onderwijs Arbeidsmarkt)-initiatief, is het koepelprogramma voor alle projecten gericht op het zorgen voor voldoende en geschikte arbeidskrachten voor de speerpuntsectoren van Brainport. De zeer succesvolle hightech-maakindustrie van Brainport heeft al jaren moeite met het aantrekken van voldoende geschoolde medewerkers, of het nu op MBO of op HBO+ niveau is. In TOA/werken in Brainport wordt gewerkt aan het stimuleren van een levenlang leren (Brainport Career Center) en de keuze voor technische beroepen en opleidingen bij jongeren (Verbindingscentrum Technific). Zo'n 115 bedrijven zijn betrokken bij Technific. Maar ook bij het aantrekken en behouden van (internationale) bèta-technici en Internationale Kenniswerkers in het programma Brainport International Community (BIC) met de projecten Coming To en Settlink. In oktober werd vanuit Settlink tijdens de Brainport International Week de site www.expatguideholland.com gelanceerd. Ook werd tezamen met bedrijven en kennisinstellingen in het buitenland (o.a. USA, Turkije, India) gewerkt aan de bekendheid van Brainport als aantrekkelijke werk- en woonomgeving. Zo'n 60 bedrijven, 3 universiteiten en 3 HBO instellingen alsmede de provincies Brabant en Limburg en het ministerie van Economische Zaken zijn betrokken.

Brainport Health Innovation

Brainport Health Innovation heeft een stevige stap voorwaarts gemaakt. Twee succesvolle projecten werden ingebracht in het programma 'Slimme Zorg' van de provincie Noord-Brabant: Diensten Op Afstand en Vroegtijdige Signalering Dementie. Tegelijkertijd werd binnen het woonzorgservicezones-beleid van de gemeente Eindhoven een pilotproject gestart met gemeentelijke middelen. Het gaat om een zogenaamd 'Living Lab'. Al met al werd in 2009 meer dan 2 miljoen euro aan subsidies verworven. De verwachting is dat er nu voldoende kritische massa is binnen Brainport Health Innovation voor een verdere uitbouw van het programma in 2010. Aan het einde van 2009 was er een consortium gevormd van meer dan 20 partijen (zorgaanbieders, zorgverzekeraars, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, overheden en ondernemingen). Brainport Development zorgt voor het programmamanagement en het management van de afzonderlijke projecten.

Design Connection Brainport

Design Capital of the World

Eindhoven sleepte een eervolle tweede plaats in de wacht in de race om de titel Design Capital of the World. Met vele partijen binnen en buiten de regio stelde Brainport Development het bidbook samen en faciliteerde het ontvangstprogramma van de jury. Er werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Helsinki, World Design Capital in 2012. Met bijvoorbeeld de Dutch Design Week (10.000 bezoekers) en de Dutch Design Awards (700 inzendingen) profileerde Brainport zich verder als brandpunt van Design.

Design Incubator 3+

NV REDE ondersteunde ook in 2009 startende designondernemingen op het gebied van financiering, coaching en netwerk. Er vonden 48 nieuwe intakes plaats, 37 designstarters werden toegelaten, waarvan 10 bedrijven zijn gefinancierd. In 2009 trad de Design Academy Eindhoven toe tot Incubator 3+ als deelnemende organisatie.

Design Café

Design Café is een netwerk- en ontmoetingsplaats voor vormgevers en maakindustrie. Het doel is om in

bijeenkomsten bij bedrijven met een mix van vormgevers en maakbedrijven problemen en oplossingen aan te kaarten die deze branches gezamenlijk of apart ervaren. Ook wordt het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden gestimuleerd.

In 2009 werden op deze wijze ruim 250 ondernemers met elkaar in contact gebracht rond de thema's : (eigen) productontwikkeling, zeer specialistische metaalbewerking, internationalisering en export en 'social design'.

Projecten

In 2009 werd de ontwikkeling van diverse nieuwe projecten gestart of voortgezet, zoals High Med Campus in Veldhoven en het project Veiligheid en Technologie. Dit project draait om de ontwikkeling van innovaties vanuit publiek-private samenwerking, leidend tot nieuwe economische activiteiten. Het project Innovatief Ondernemerschap werd afgerond met o.a. de Brainport Entrepreneurship Week en de opening van een 'meeting point' in Geldrop. Onderwijs en bedrijfsleven worden met elkaar in contact gebracht. Doel: het bevorderen van ondernemerschap onder mbo-leerlingen. Ook werd voor het eerst, op initiatief van en in samenwerking met de gemeente Eindhoven, de Brains Award uitgereikt voor een briljant studentenidee. Resultaat van het project Helixer, waarin water en gezondheid centraal staat, was de start van een aantal nieuwe bedrijven.

In het project Brainport Industries werken ondernemers samen om bedrijven in de toeleveringsketens van de opdrachtverstrekende OEM-ers (Original Equipment Manufacturers) sterker te maken via o.a. netwerken, opleidingen en internationale positionering.

Europa

Samen met partners werd vanuit het kantoor van Brainport Development in Brussel voor zo'n vijf verschillende Europese projecten financiering verworven of werd de aanvraag hiervoor in gang gezet. Met als doel versterking van het innovatief vermogen van de regio. Het ELAt partnership (Eindhoven-Leuven-Aken triangle) werd ingebed in TTR ELAt (toptechnologieregio ELAt), waarmee het gebied werd uitgebreid met Limburg en aangrenzende landsdelen in België en Duitsland.

De co-locaties voor de twee Europese KIC's (Knowledge and Innovation Communities), InnoEnergy en ICT, die op basis van de kracht van kennisinstellingen en bedrijfsleven in Brainport werden toegekend, zijn ook voor toekomstige Europese samenwerkingsverbanden van groot belang.

Brainport op de kaart

In 2009 verschenen diverse publicaties in de media over Brainport en werd Brainport Avenue gelanceerd. Ook ontplooide Brainport Development diverse activiteiten om de bekendheid met en kennis van Brainport te vergroten. Zo werden in Brussel twee Brainport Brussels cafe's georganiseerd en werd tijdens een Brainport LunchBreak op het Haagse kantoor aandacht besteed aan het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT). De Super Tuesday van de TU/e in het najaar stond ook in het teken van Brainport.

Brainport 2020

Met de opdracht een strategische visie te ontwikkelen; Brainport 2020, erkende de minister van Economische Zaken het belang van toptechnologieregio Brainport voor de Nederlandse economie.

Brainport Development is een ontwikkelingsmaatschappij nieuwe stijl. Met vertegenwoordigers uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt zij aan het versterken van de toptechnologieregio Brainport, belangrijke pijler van de Nederlandse economie. Brainport Development stimuleert en ontwikkelt regionale en (inter)nationale projecten en programma's, promoot Brainport in binnen- en buitenland en faciliteert het regionale bedrijfsleven met onder andere bedrijfsadvies en -financiering, startersvoorzieningen, bedrijfshuisvesting en bedrijventra.

Toptechnologieregio Brainport is een broedplaats voor innovatie en de thuisbasis voor bedrijven, kennis- en researchinstellingen van wereldklasse. Samen bedenken en maken zij de technologie van morgen die bijdraagt aan een veilige, groene en zorgzame samenleving en aan duurzame economische ontwikkeling van Nederland. Met de regio Eindhoven als kern, is Brainport de spil van een netwerk dat zich over Zuidoost- Nederland en de landsgrenzen uitstrekt. De vijf speerpuntsectoren zijn **High Tech Systems & Materials, Food, Automotive, Lifetec en Design.**

Brainport Development N.V.
Emmasingel 11
Postbus 2181
5600 CD Eindhoven
T 040 751 24 24
F 040 751 24 99
E info@brainportdevelopment.nl
W www.brainportdevelopment.nl

